

खण्ड ५०४ अन्तर्गत स्कूल डिस्ट्रिक्टका जिम्मेवारीहरु के के छन् ?

खण्ड ५०४ एउटा कार्यक्रम हो जसलाई विद्यालय भवनको अन्य नियमित शैक्षिक कार्यक्रमहरुको परिप्रेक्ष्य भित्रै रही संचालन गरिन्छ। खण्ड ५०४ को योजना बनाउनका लागि विद्यालयका कर्मचारीहरु र आमाबाबुहरुले सहयोगात्मक रूपमा काम गर्दछन्। त्यस्तै विद्यार्थीहरुलाई विद्यालयका शैक्षिक कार्यक्रम र क्रियाकलापबाट फाइदा उठाउनमा मद्दत गर्दछ।

खण्ड ५०४ को पालनाका लागि स्कूल डिस्ट्रिक्टले निम्न कुरा गर्नु पर्दछ :

१. ५०४ को संयोजक तोक्ने
२. उजुरीहरुलाई समाधान गर्न गुनासो सम्बन्धी कार्यविधिहरु प्रदान गर्ने (<http://sts.dpsk12.org/> मा हेर्नुहोस्)
३. यसका कार्यक्रमहरु वा क्रियाकलापहरुमा भर्ना हुनका लागि वा पहुँच पाउनमा विभेद नगरिने भनि सूचित गर्ने
४. सार्वजनिक शिक्षा नपाईरहेका अशक्तता भएका सबै योग्य विद्यार्थीहरुलाई वर्षेपिच्छे पहिचान गर्ने र पत्ता लगाउने
५. अशक्तता भएका ब्यक्तिहरुलाई र तिनीहरुका आमाबाबुहरु वा अभिभावकहरुलाई खण्ड ५०४ अन्तर्गत समय समयमा सूचना दिनु डिस्ट्रिक्टको जिम्मेवारी हुन्छ
६. पहिचान मूल्यांकन वा स्थापन सम्बन्धी निर्णयहरुलाई चुनौती दिनसक्ने उनीहरुको अधिकारका सम्बन्धमा आमाबाबुहरु वा अभिभावकहरुलाई सूचित गर्ने (http://sts.dpsk12.org लाई हेर्नुहोस्)
७. विभेद भैरहेको छैन भन्ने कुरामा पक्का हुनका लागि डिस्ट्रिक्टको नीतिहरु, कार्यक्रमहरु र अभ्यासहरुको आत्ममूल्यांकन गर्ने
८. आमाबाबुहरुलाई प्रासङ्गिक अभिलेखहरुको जाँचपडताल गर्ने अवसर प्रदान गर्ने

डेनभर पब्लिक स्कूलसले आफ्ना जिम्मेवारीहरुलाई कसरी पूरा गरिराखेको छ ?

- ✓ आमाबाबुहरुलाई यो प्याम्प्लेट (पर्चा) प्रदान गरेर जसले उनीहरुको कार्यविधिक सुरक्षाका सम्बन्धमा उनीहरुलाई जानकारी दिन्छ
- ✓ उजुरी दर्ता गर्नका लागि प्रत्येक विद्यालयमा खण्ड ५०४/एडिए उपलब्ध गराउने
- ✓ डिस्ट्रिक्ट र विद्यालय तहमा ५०४ को लागि संयोजक तोक्ने
- ✓ प्रत्येक विद्यालय स्थलमा ५०४ को लागि भवन संयोजकको पहिचान र तालिम उपलब्ध गराउने

विद्यार्थीहरु सम्बन्धी खण्ड ५०४ को सन्दर्भमा यदि तपाईंका कुनै प्रश्नहरु छन् भने निम्न ठाउँमा फोन गर्नुहोस् :

विद्यार्थी सेवा महाशाखा
डेनभर पब्लिक स्कूलस
(७२०) ४२३-८०८६

संयुक्त राज्यको शिक्षा विभाग, नागरिक अधिकारको कार्यालय, रिजन ८, फेडरल विल्डिङ, सुइट ३१०, १२४४ स्पीर व्यूलिभर्ड, डेनभर, सिओ ८०२०४-३५८२, टेलिफोन (३०३) ८४४-५६९५ वाट थप जानकारी प्राप्त गर्न सकिन्छ।

संशोधित ११/२०११

अशक्तताको आधारमा विभेद नहुने

१९७३ को पुनरस्थापना ऐनको खण्ड ५०४ को निम्ति विद्यार्थीहरुसंग सम्बन्धित रहने कुराहरुमा मार्गदर्शन

डेनभर पब्लिक स्कूलस

९०० ग्रान्ट स्ट्रिट

डेनभर, सिओ ८०२०३

(७२०) ४२३-८०८६

खण्ड ५०४ के हो ?

१९७३ को पुनरस्थापना ऐनको खण्ड ५०४ नागरिक अधिकार सम्बन्धी एउटा कानून हो जसले अशक्तता भएका व्यक्तिहरूलाई विभेद हुनबाट जोगाउँदछ। यसले भन्दछ कि :

“अन्य प्रकारले योग्य ठहरिएको अशक्तता भएको व्यक्तिलाई उसको अशक्तताको कारणले मात्र संघीय आर्थिक सहयोग प्राप्त कुनै पनि कार्यक्रम वा क्रियाकलाप अन्तर्गत सहभागी हुनबाट बहिष्कार गरिने छैन, तिनीहरूबाट हुने फाइदा लिन पाउनका लागि उसलाई इन्कार गरिने छैन वा त्यस्तो कार्यक्रम वा क्रियाकलापमा उसलाई विभेदको भागी बनाइने छैन”। अशक्तता भएका अमेरिकीहरू सम्बन्धी १९९० को ऐनमा पनि विभेदको विरुद्ध त्यस्तै किसिमको प्रतिबन्धहरू रहेका छन्।

१९७३ को पुनरस्थापना ऐन र त्यसलाई कार्यान्वयन गर्ने नियमावली पारित भएदेखि स्कूल डिस्ट्रिक्टहरूले आफ्ना कार्यक्रमहरू र क्रियाकलापहरूलाई अशक्तता भएका सबै व्यक्तिहरूको लागि पहुँचयोग्य बनाउनु पर्ने तथा अशक्तता भएका विद्यार्थीहरूलाई उपयुक्त सार्वजनिक शिक्षा प्रदान गर्नु पर्ने आवश्यक गरिएको छ। उनीहरूको विद्यालयको कार्यक्रमहरूमा विद्यार्थीहरूलाई शिक्षा वा सम्बन्धित सेवाहरूको, अनुकूलताहरूको वा परिमार्जनहरूको आवश्यकता पर्न सक्ने छ।

खण्ड ५०४ अन्तर्गत संरक्षण पाउनका लागि विद्यार्थी कहिले योग्य हुन्छ ?

एउटा विद्यार्थी खण्ड ५०४ अन्तर्गत संरक्षण पाउनका लागि त्यसवेला योग्य हुन्छ जब उसमा शारीरिक वा मानसिक दुर्बलता हुन्छ जसले उसको जीवनको निम्न उल्लेखित लगायतका मुख्य क्रियाकलापहरूलाई उल्लेख्य रूपमा सीमित गरिदिन्छ :

- आफैले आफ्नो हेरविचार गर्ने
- हातले गर्ने कामहरू गर्ने
- हिंड्ने
- हेर्ने
- शास फेर्ने
- सुन्ने
- बोल्ने
- पढ्ने
- सिक्ने
- एकाग्रता

जब अवस्थाहरूले जीवनको महत्वपूर्ण गरिविधिहरूलाई एकदमै असर गर्दैन, त्यस अवस्थामा उक्त व्यक्ति खण्ड ५०४ अन्तर्गत संरक्षण पाउन योग्य हुदैन।

डेनभर पब्लिक स्कूलसमा खण्ड ५०४ को प्रक्रिया के छ ?

विद्यालय संयोजकले निम्न काम गर्ने छन् :

- शिक्षकहरूबाट, आमाबाबुहरूबाट, नर्सहरूबाट, परामर्शदाताहरूबाट विद्यार्थीहरूबाट तथा अरुहरूबाट चासोहरू प्राप्त गर्ने
- विद्यार्थीको बारेमा जानकार भएका व्यक्तिहरूको समूहलाई विभिन्न स्रोतहरूबाट विद्यार्थीको बारेमा जानकारी संकलन गर्न र त्यसलाई समीक्षा गर्न भेला गराउने
- कही उक्त विद्यार्थी शारीरिक वा मानसिक रूपमा अशक्त छ कि जसले गर्दा उसलाई जीवनको मुख्य क्रियाकलाप गर्न उल्लेख्य रूपमा सीमित गर्दछ कि र यसरी उक्त विद्यार्थीमा खण्ड ५०४ अन्तर्गत परिभाषित गरिए बमोजिमको अशक्तता छ कि भन्ने कुरा निक्कैल गर्नका लागि विद्यार्थी वारेको तथ्याङ्कमा समीक्षा गर्न उक्त टोलीसँग काम गर्ने
- टोलीको एउटा सदस्यको हैसियतले कहीकतै अशक्तताको कारणले उक्त विद्यार्थीले निशुल्क रूपमा उपयुक्त सार्वजनिक शिक्षा पाउने हकदार हुनका लागि उक्त विद्यार्थीको शैक्षिक आवश्यकताहरू गैरअशक्त विद्यार्थीहरूको आवश्यकताहरू पूरा भए जस्तै गरी पर्याप्त मात्रामा पूरा भएका छैनन् कि भन्ने कुरामा निर्णय गर्ने
- उक्त टोलीले खण्ड ५०४ अन्तर्गत संरक्षण पाउन विद्यार्थी योग्य छ भनी ठहर गरेपछि उक्त विद्यार्थीको लागि खण्ड ५०४ सम्बन्धी योजना बनाउनमा टोलीसँग काम गर्ने
- पहिचान गरिएको अशक्ततासँग ती कुराहरू सम्बन्धित हुने हुनाले विद्यार्थीको आवश्यकताहरूको निक्कैल टोलीको सदस्यको हैसियतले गर्ने
- उक्त विद्यार्थीलाई चाहिने शिक्षा, वा सेवाहरू, औचित्यपूर्ण अनुकूलताहरू वा परिमार्जन सम्बन्धी रूपरेखा तयार गरेर खण्ड ५०४ को योजनालाई पूर्ण बनाउने
- समीक्षा बैठकको मितिहरूको योजना बनाउने
- तोकिएका व्यक्तिहरूलाई योजनाको प्रतिहरू पठाउने
- योजना कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने
- हैसियतमा कुनै परिवर्तन गर्नका लागि, समीक्षा गर्नका लागि र पुन आंकलन गर्नका लागि सहमति गरिएको मितिमा टोलीको बैठक पुन: बोलाउने
- उक्त विद्यार्थी नयाँ विद्यालयमा गए पछि संक्रमणकालीन बैठकको आयोजना गर्ने र/वा उसको/उनीहरूको अभिलेखहरूका लागि ५०४ योजनाको विद्युतीय प्रति पठाई दिने

अनुकूलन गर्ने (एकोमोडेशन) भन्नुको तात्पर्य के हो ?

खण्ड ५०४ अन्तर्गत संरक्षण पाउनका लागि योग्य हुने धेरै विद्यार्थीहरूलाई मात्र उनीहरूका गैरअशक्त सहपाठीहरूले लिए जस्तै गरी विद्यालयको शैक्षिक कार्यक्रमहरूबाट पर्याप्त मात्रामा फाइदाहरू लिन पाउनका लागि मुनासिब माफिकको अनुकूलताहरू (अटाएर राखिदिने काम) को आवश्यकता पर्दछ। अनुकूलताहरू भनेको विद्यार्थीहरूले यस्तो फाइदा पाउनका लागि कक्षा शिक्षकद्वारा वा विद्यालयका अन्य कर्मचारीहरूद्वारा गरिने समायोजनहरू हुन्। अन्य विद्यार्थीहरूलाई मुनासिब माफिकको अनुकूलताहरू (अटाएर राखिदिने काम) को आवश्यकता निजहरूले डिस्ट्रिक्टको कार्यक्रमहरूमा पहुँच पाउने सिलसिलामा भएका स्वास्थ्य सम्बन्धी चासोहरूलाई सम्बोधन गर्नका लागि पर्दछन्।

साभा अनुकूलताका उदाहरणहरू

- असाइनमेन्ट (गर्नु भनी सुम्पने कामहरू) छोटो छोटो दिने
- पाठयाशलाई ठूलो स्वरमा पढ्ने
- घरको लागि अतिरिक्त पाठ्यपुस्तकहरू दिने।
- विद्यार्थीलाई कम्प्युटर/हलमा जाने वाटोको आवाज आउने ठाँउबाट टाढा बसाउने
- नयाँ सामग्रीहरूलाई प्रस्तुत गर्नु भन्दा पहिले अध्ययन गाइड (मार्गनिर्देशन) हरु प्रदान गर्ने
- विद्यार्थीहरूलाई प्लानर (योजना बनाउने) प्रयोग गर्ने कुरा सिक्न दिने
- विद्यार्थीहरूलाई पढाउन/सिकाउन साथीहरू उपलब्ध गराउने
- कक्षामा लिखित असाइनमेन्टहरू गर्नका लागि विद्यार्थीलाई कम्प्युटर/किबोर्ड प्रयोग गर्न दिने

अनुकूलताहरू गर्दा आफूले सिकेको कुरा प्रदर्शन गर्न विद्यार्थीहरूलाई दिनका लागि व्यक्तिको क्रियात्मक क्षमताहरूलाई तथा कामहरू वा क्रियाकलापहरू गर्ने बैकल्पिक पद्धतिहरूलाई पनि ध्यानमा राख्नु पर्दछ

- अनुकूलताहरू बैयक्तिकरण गरिनु पर्दछ।
- अशक्तता भएको विद्यार्थीलाई विद्यालयको शैक्षिक कार्यक्रमहरूबाट फाइदा लिन समान अवसर दिने मनसायले अनुकूलताहरूलाई अपनाइन्छन्।
- विद्यार्थीले पुरा गर्नु पर्ने शैक्षिक मापदण्डलाई अनुकूलताहरूले परिवर्तन गर्दैनन्।
- विद्यार्थीले पूरा गर्ने शैक्षिक स्तरहरूलाई विचित्र परिस्थितिहरूमा अशक्त भएको विद्यार्थीले परिमार्जन वा परिवर्तन गर्न पाउन सक्ने छ।

